

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

บทอาขยาน

วิชาหน้าเจ้า (๒)

ครูผู้สอน ครูเกศวลี มะลิโชติ

ครูอนุชา อินทร์พ่วง

เรื่อง

บทอาขยานวิชาหนาเจ้า (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของบทอาขยานได้
๒. ท่องจำบทอาขยานเรื่องวิชาหนาเจ้าได้
๓. มีมารยาทในการอ่าน และการเขียน

บทอาชยาน

วิชาหนาเจ้า

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง บทอาชยาน

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง บทอาชยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง พิสูจน์วิชาหนาเจ้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง บทอาชยานวิชาหนาเจ้า (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

บทอาชยาน

อาชยาน หมายถึง บทท่องจำที่เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน

การอ่านบทอาชยาน สามารถอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. การอ่านออกเสียงธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงตามปกติเหมือนอ่านออกเสียงร้อยแก้ว มีจังหวะ วรรคตอน

๒. การอ่านเป็นทำนองเสนาะ เป็นการอ่านที่มีเสียงสูง ต่ำ หนัก เบา เสียงสั้น เสียงยาว มีการเอื้อนเสียงตามจังหวะลีลาและทำนองตามลักษณะของการประพันธ์แต่ละประเภท

หลักการอ่านบทอาชยาน มีหลักการอ่าน ดังนี้

๑. อ่านออกเสียง ร ล และควบกล้ำให้ชัดเจน
๒. อ่านออกเสียงคำให้ถูกต้องและชัดเจน ฟังชัด ไม่ดังหรือเบาเกินไป
๓. หาคำความหมายของคำศัพท์ในบทอาชยาน เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อหาของบทอาชยานมากยิ่งขึ้น

คุณค่าของบทอาชยาน

๑. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
๒. เป็นสื่อส่งเสริมจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติ
๓. เป็นพื้นฐานและแนวทางในการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียน

บทอ่าน เรื่อง วิชาหนาเจ้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง พิสูจน์วิชาหนาเจ้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง บทอาชยานวิชาหนาเจ้า (๑)

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

วิชาหนาเจ้า

หนังสือเป็นต้น	เกิดมาเป็นคน
ถ้าแน่นไม่รู้	วิชาหนาเจ้า
เพื่อนฝูงเยาะเย้ย	อดสูอายุเขา
	ว่าเง่าว่าโง่
	กลางคนเกิดมา
ไม่รู้วิชา	เคอะอยู่จนโต
ไปเป็นข้าเขา	เพราะเง่าเพราะโง่
บ้างเป็นคนโง่	เที่ยวขอก็มี
	ถ้ารู้วิชา
ประเสริฐหนักหนา	ชูหน้าราศี
จะไปแห่งใด	มีคนปรานี
ยากไร้ไม่มี	สวัสดิ์มงคล

(ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

นางคน บางคน

เคอะ เกื่อ, เซิน, กระตาดอายุ ในที่นี้หมายถึง โง่

ข้า บ่าวไพร่, คนรับใช้ (ปัจจุบันงานรับใช้ในบ้านถือเป็นงานบริการ และไม่ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติเป็นคนใจ)

เง่า โง่ มักใช้คู่กับคำ โง่ เป็น โง่เง่า

ชูหน้า ทำให้มีเกียรติ

ราศี ความสง่า

The background of the slide is white and decorated with numerous small, colorful icons of open books. The books are arranged in a border-like pattern around the central text area. The colors of the books include pink, green, orange, purple, blue, red, yellow, and magenta. Each book icon is a simple line drawing showing the pages and the spine.

บทอาขยาน

อาขยาน หมายถึง บทท่องจำ
ที่เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะ
และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged in a circular pattern around the central text.

การอ่านบทอาขยานสามารถอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. การอ่านออกเสียงธรรมดา

เป็นการอ่านออกเสียงตามปกติเหมือน
อ่านออกเสียงร้อยแก้ว มีจังหวะ วรรคตอน

การอ่านบทอาขยานสามารถอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๒. การอ่านเป็นทำนองเสนาะ เป็นการอ่าน
ที่มีเสียงสูง ต่ำ หนัก เบาเสียงสั้น เสียงยาว
มีการเอื้อนเสียงตามจังหวะลีลาและทำนอง
ตามลักษณะของการประพันธ์แต่ละประเภท

หลักการอ่านบทอาขยาน มีหลักการอ่าน ดังนี้

๑. อ่านออกเสียง ร ล และควบกล้ำให้ชัดเจน

๒. อ่านออกเสียงคำให้ถูกต้องและชัดเจน

ฟังชัด ไม่ดังหรือเบาเกินไป

๓. หาความหมายของคำศัพท์ในบทอาขยาน
เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานมากยิ่งขึ้น

คุณค่าของบทอาชยาน

๑. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม
และข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

๒. เป็นสื่อส่งเสริมจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติ

๓. เป็นพื้นฐานและแนวทาง
ในการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียน

บทอาชยาน

วิชาหนาเจ้า

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

The background of the slide is decorated with a repeating pattern of colorful, stylized books in various colors including pink, green, orange, purple, blue, and red. The books are arranged in a slightly overlapping, horizontal line across the top and bottom of the page.

เกิดมาเป็นคน

หนังสือเป็นต้น

วิชาหนาเจ้า

ถ้า मैंไม่รู้

อดสูอายเขา

เพื่อนฝูงเยาะเย้ย

ว่าเง่าว่าง

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged around the edges of the page.

กลางคนเกิดมา

ไม่รู้วิชา

เคอะอยู่จนโต

ไปเป็นข้าเขา

เพราะง่่าเพราะง้ง

บ้างเป็นคนโง่

เที่ยวขอก็กมี

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged in a circular pattern around the central text.

ถ้ารู้วิชา

ประเสริฐหนักหนา

ชูหน้าราศี

จะไปแห่งใด

มีคนปรานี

ยากไร้ไม่มี

สวัสดีมงคล

บทอาชยาน

วิชาหนาเจ้า

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

The background of the slide is decorated with a repeating pattern of colorful, stylized books in various colors including pink, green, orange, purple, blue, and red. The books are arranged in a slightly overlapping, scattered manner.

เกิดมาเป็นคน

หนังสือเป็นต้น

วิชาหนาเจ้า

ถ้า मैंไม่รู้

อดสูอายเขา

เพื่อนฝูงเยาะเย้ย

ว่าเง่าว่าง

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged around the edges of the page.

กลางคนเกิดมา

ไม่รู้วิชา

เคอะอยู่จนโต

ไปเป็นข้าเขา

เพราะง่่าเพราะง้ง

บ้างเป็นคนโง่

เที่ยวขอก็กมี

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged around the edges of the page.

ถ้ารู้วิชา

ประเสริฐหนักหนา

ชูหน้าราศี

จะไปแห่งใด

มีคนปรานี

ยากไร้ไม่มี

สวัสดีมงคล

บทอาชยาน

วิชาหนาเจ้า

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

The background of the slide is decorated with a repeating pattern of colorful, stylized books in various colors including pink, green, orange, purple, blue, and red. The books are arranged in a slightly overlapping, horizontal line across the top and bottom of the page.

เกิดมาเป็นคน

หนังสือเป็นต้น

วิชาหนาเจ้า

ถ้า मैंไม่รู้

อดสูอายเขา

เพื่อนฝูงเยาะเย้ย

ว่าเง่าว่าง

The background of the slide is decorated with a repeating pattern of colorful, stylized books in various colors including pink, green, orange, purple, blue, and red. The books are arranged in a slightly overlapping, scattered manner.

กลางคนเกิดมา

ไม่รู้วิชา

เคอะอยู่จนโต

ไปเป็นข้าเขา

เพราะง่่าเพราะง้ง

บ้างเป็นคนโง่

เที่ยวขอก็กมี

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged in a circular pattern around the central text.

ถ้ารู้วิชา

ประเสริฐหนักหนา

ชูหน้าราศี

จะไปแห่งใด

มีคนปรานี

ยากไร้ไม่มี

สวัสดีมงคล

บทอาชยาน

วิชาหนาเจ้า

กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

The background of the slide is decorated with a repeating pattern of colorful, stylized books in various colors including pink, green, orange, purple, blue, and red. The books are arranged in a slightly overlapping, horizontal line across the top and bottom of the page.

เกิดมาเป็นคน

หนังสือเป็นต้น

วิชาหนาเจ้า

ถ้า मैंไม่รู้

อดสูอายเขา

เพื่อนฝูงเยาะเย้ย

ว่าเง่าว่าง

A decorative border of colorful books in various colors (pink, green, orange, purple, blue, red, yellow) is arranged around the edges of the page.

กลางคนเกิดมา

ไม่รู้วิชา

เคอะอยู่จนโต

ไปเป็นข้าเขา

เพราะง่่าเพราะง้ง

บ้างเป็นคนโง่

เที่ยวขอก็กมี

The background of the slide is decorated with a repeating pattern of colorful, stylized books in various colors including pink, green, orange, purple, blue, and red. The books are arranged in a slightly overlapping, horizontal line across the top and bottom of the page.

ถ้ารู้วิชา

ประเสริฐหนักหนา

ชูหน้าราศี

จะไปแห่งใด

มีคนปรานี

ยากไร้ไม่มี

สวัสดีมงคล

กิจกรรม ให้นักเรียนจับคู่ฝึกท่อง บทอาขยานวิชาหน้าเจ้า

บทอ่าน เรื่อง วิชาหน้าเจ้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง พิสูจน์วิชาหน้าเจ้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง บทอาขยานวิชาหน้าเจ้า (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

วิชาหน้าเจ้า

หนังสือเป็นต้น	เกิดมาเป็นคน
ถ้ามันไม่รู้	วิชาหน้าเจ้า
เพื่อนฝูงเขาเย้า	อดสูยเขา
	ว่าเง่าว่าโง่
	กลางคนเกิดมา
ไม่รู้วิชา	เคอะอยู่จนโต
ไปเป็นข้าเขา	เพราะเง่าเพราะโง่
บ้างเป็นคนโซ	เที่ยวขอก็กมี
	ถ้ารู้วิชา
ประเสริฐหนักหนา	ชูหน้าราศี
จะไปแห่งใด	มีคนปรานี
ยากไร้ไม่มี	สวัสดิ์มงคล

(ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

กลางคน บางคน

เคอะ เก้อ, เซ็น, กระตากอาย ในที่นี้หมายถึง โง่

ข้า บ่าวไพร่, คนรับใช้ (ปัจจุบันงานรับใช้ในบ้านถือเป็นงานบริการ และไม่ถือว่าผู้ปฏิบัติเป็นคนโง่)

เง่า โง่ มักใช้คู่กับคำ โง่ เป็น โง่เง่า

ชูหน้า ทำให้มีเกียรติ

ราศี ความสง่า

ใบงาน เรื่องเติมคำ บทอาชยานวิชาหนาเจ้า

ใบงาน เรื่อง เติมคำบทอาชยานวิชาหนาเจ้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง พิสูจน์วิชาหนาเจ้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บทอาชยานวิชาหนาเจ้า (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำในกรอบสี่เหลี่ยมเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เคอะ หน้า	ประเสริฐ วิชา	โง่ แห่งใด	เยาะเย้ย สวัสดิ์	เง่า หนังสือ
--------------	------------------	---------------	---------------------	-----------------

บทอาชยาน บทหลัก วิชาหนาเจ้า

๑).....เป็นต้น ถ้าแม้ไม่รู้ เพื่อนฝูง๓)..... ไม่รู้วิชา ไปเป็นข้าเขา บ้างเป็นคนโง่	๒).....หนาเจ้า อดสูยเขา ว่าเง่าว่าโง่ กลางคนเกิดมา ๔).....อยู่จนโต เพราะ๕).....เพราะ ๖)..... เที่ยวขอกี่มี ถ้ารู้วิชา ๗).....หนักหนา จะไป๘)..... ยากไร้ไม่มี	เกิดมาเป็นคน ๒).....หนาเจ้า อดสูยเขา ว่าเง่าว่าโง่ กลางคนเกิดมา ๔).....อยู่จนโต เพราะ๕).....เพราะ ๖)..... เที่ยวขอกี่มี ถ้ารู้วิชา ๗).....หนักหนา จะไป๘)..... ยากไร้ไม่มี
---	--	--

ตอนที่ ๒ จงตอบคำถามต่อไปนี้

คนรู้หนังสือจะเป็นอย่างไร	คนไม่รู้หนังสือจะเป็นอย่างไร
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจงให้นักเรียนเลือกคำในกรอบสี่เหลี่ยมเติมลงคำในช่องว่างให้ถูกต้อง

เคอะ	ประเสริฐ	โง่	เยาะเย้ย	เง่า
หน้า	วิชา	แห่งใด	สวัสดิ์	หนังสือ

บทอาชยาน บทหลัก วิชาหนาเจ้า

เกิดมาเป็นคน

๑).....เป็นต้น

๒).....หนาเจ้า

ถ้า मैंไม่รู้

อดสูอายเขา

เพื่อนฝูง๓).....

ว่าเง่าว่าโง่

กลางคนเกิดมา

ไม่รู้วิชา

๔).....อยู่จนโต

ไปเป็นข้าเขา

เพราะ๕).....เพราะ ๖).....

บ้างเป็นคนโง่

เที่ยวขอกี่มี

ถ้ารู้วิชา

๗).....หนักหนา

๘).....ราศี

จะไป๙).....

มีคนปรานี

ยากไร้ไม่มี

๑๐).....มงคล

ตอนที่ ๒ จงตอบคำถามต่อไปนี้

คนที่รู้หนังสือจะเป็นอย่างไร	คนไม่รู้หนังสือจะเป็นอย่างไร
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรม
เรื่อง เติมคำนำสู่บทอาชยาน
๒. ครูให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนสงสัย

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงาน
เรื่องเติมคำบทอาชยานวิชาหน้าเจ้า
๒. เมื่อพบข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ
ให้สอบถามครูผู้สอน
๓. ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ
มีมารยาทในการเขียน
ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

เฉลยใบงานเรื่องเติมคำ
บทอาชยานวิชาหน้าเจ้า

เกิดมาเป็นคน

๑.

เป็นต้น

๒.

หนาเจ้า

ถ้า मैंไม่รู้

อดสูอายเขา

เพื่อนฝูง

๓.

ว่าเง่าว่าโง่

กลางคนเกิดมา

ไม่รู้วิชา

๔. อยู่จนโต

ไปเป็นข้าเขา เพราะ๕. เพราะโง่

บ้างเป็นคนโง่ เทียวขอก็มี

ถ้ารู้วิชา

๖.

หนักหนา ชูหน้า

๗.

จะไป

๘.

มีคน

๙.

ยากไร้ไม่มี

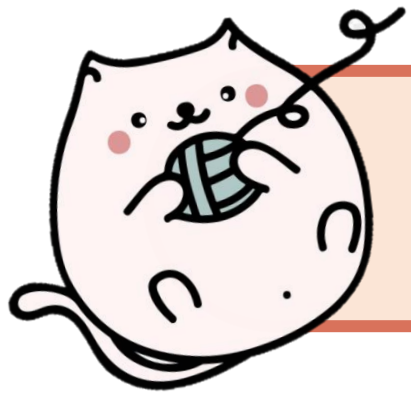
๑๐.

มงคล

ตอนที่ ๒ จงตอบคำถามต่อไปนี้

คนที่รู้หนังสือจะเป็นอย่างไร	คนไม่รู้หนังสือจะเป็นอย่างไร
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.

สิ่งที่ต้องเตรียมในครั้งต่อไป

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียน
เรื่องตามจินตนาการจากคำ
๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียน
เรื่องตามจินตนาการจากคำ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การเขียนเรื่อง
ตามจินตนาการจากคำ

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

